2 курс

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

ЎзР ОЎМТВ
Буйруқ № 892
7 10 2019 йил

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети;
- Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2019 йил «17» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	***5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналишининг умумий тасиифи**	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.2.	*5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи.....	4
2.	***5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйнча бакалаврларниг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар**.....	7
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	7
2.2.	*5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари.....	7
3.	***5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фаи дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар**.....	10
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	10
3.2.	Малака амалиётига қўйиладиган талаблар.....	12
3.3	*5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми.....	13

1. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналишининг умумий тасннфи

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва унга мувофиқ мос малака (даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1- жадвал

Ўқув режа ва фан дастурииинг муддати ва уига мувофиқ малака даражаси

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Таълим дастурини ўзлаштиришинг меъёрий муддати
Бакалавриат таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурлари	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби ***5120900 – Ўзбек-инглиз таржама назарияси ва амалиёти*** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Таълим сифатини назорат килиш бўлими, Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳукукига эга бўлган абитуриентлар ва бошка манфаатдорлар.

1.2. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятлариииг тасниф

1.2.1. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйнча бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналиши – гуманитар фанлар соҳасидаги йўналиш бўлиб, таржимашунослик, лингвистика, адабиётшуносликка оид тадқиқотлар ўтказиш, таржимашунослик истиқболини белгилаш, касбий кўникма, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган илмий ва таржимонлик соҳаларига доир усуллар, услубларни ишлаб чиқиш; умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида ихтисослигига доир фанлар билан бир қаторда ўзбек ва инглиз тилларини ўқитиш; корхоналарда таржима бўйича хизмат кўрсатиш, оммавий ахборот воситаларида таржимонлик ва муҳаррирлик қилиш, давлат бошқаруви органлари, халқаро ташкилотлар, турли давлат ва нодавлат муассасалари, жумладан, туризм билан боғлиқ муассасаларда таржима тизимини ташкиллаштириш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

1.2.2. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– ўзбек тилидан инглиз тилига таржима материаллари: бадиий, публицистик, илмий, оммабоп; ўзбек ва жаҳон адабиётининг сара асарлари; аутентик ва семиаутентик ўқув материаллари; ўзбек ва инғлиз тилларидаги функционал услуб; ўзбек ва инглиз тиллари луғат қатламининг стилистик фарқланиши; таълим жараёнидаги меъёрий ҳужжатлар, педагогик технологиялар, таълимнинг техникавий воситаларини ўрганиш, тил ўқитиш методикаси, жаҳон адабиётидаги мумтоз ва замонавий асарлар, таржима учун қўлланадиган электрон дастурлар, синхрон таржима ва маданиятлараро мулоқот масалалари.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

***5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйича бакалаврлариинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:**

– таржиманинг турлари бўйича назарий билимга эга бўлиш;

– таржимашуносликда мавжуд муаммолар бўйича илмий қарашларни таҳлил қила билиш;

– турли соҳаларга оид терминологик луғатлар тузиш ва уларни апробациядан ўтказиш;

– таржимадаги асосий усулларни, таржима сифатини баҳолаш мезонларини билиш;

– таржимашуиосликнинг самарали шаклларини ишлаб чиқиш ва уларни амалда қўллаш;

– турли жанрларга мансуб асарларни таржима қилиш ва уларга алокадор муаммоларни таҳлил килиш;

– таржима соҳасида замонавий педагогик ва ахборот технологияларини қўллаш;

– ўзбек тилидан инглиз тилига ва инглиз тилидан ўзбек тилига турли матн ва нутқларни оғзаки ва ёзма шаклда, тўғри ва сифатли таржима қила олиш;

– расмий ва иш юритиш ҳужжатларини моҳирона ёзма таржима қила олиш;

– ўзбек тилининг Интернет жаҳон ахборот тармоғида муносиб ўрин эгаллашини таъминлаш, унинг компьютер услубини ривожлантириш, ўзбек тили асосида таржима дастурлари ва луғатлар, электрон дарсликлар яратиш билан боғлиқ илмий-методик

ишланмалар, амалий тавсиялар тайёрлаш ва бу борада эришилган натижаларни амалиётга кенг татбиқ этиш;

– ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдаланган ҳолда, Ватанга муҳаббат ва садоқат, умумбашарий қадриятларга ҳурмат руҳида, кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган, маънавий етук инсон бўлиш;

– бадиий таржима қилиш, таржима матнларини бадиий ва лингвопоэтик таҳлил қилишга оид назарий билимларни ўзлаштириш;

– таржима ишини ташкил қилиш ва турли нашриётлар, таржима уюшмалари билан ҳамкорлик қила олиш;

– бадиий таржима тўғрисидаги ахборотларни тўплаш, таҳлил қилиш, сақлаш уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш методларини эгаллаш, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил фикрлаш ва керакли қарорлар қабул қила олиш;

– синхрон таржима усулларини эгаллаш;

– маданиятлараро мулоқотда таржиманинг миллий-маданий хусусиятларини тўғри акс эттириш;

– турли муассасаларда турист йўлбошловчиси, ҳаво йўлларида сервис ходими, турли фирма ва меҳмонхоналарда менежер хизматини кўрсата олиш;

– компьютер технологиялари ва соҳага оид дастурлаш имкониятларидан фойдаланган ҳолда иш юрита олиш;

– соҳага оид дастурий таъминот, ахборот-коммуникацион технологияларни мукаммал ўзлаштириш;

– соҳанинг умумий ўрта таълим, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимидаги ўрни ва ролини англай билиш;

– табиат ва жамиятда юз бераётган жараёнлар ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиш, табиат ва жамият ривожланиши ҳақида билимларга эга бўлиш, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятда замонавий илмий асосларда фойдалана олиш;

– инсонлар орасидаги жамиятга, атроф-муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи ҳуқуқий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятда ҳисобга ола билиш;

– соғлом турмуш тарзини шакллантириш, жисмонан бақувват бўлиш учун спорт билан шуғулланиб бориш заруратини ҳис қилиш, ўзини жисмонан такомиллаштириш;

– бакалавриатнинг мос йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиш.

1.2.3. ***5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти*** **таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари**

- таржимонлик;
- таржимонлик ва муҳаррирлик (оммавий ахборот воситаларида);
- ташкилий–бошқарув;
- хизмат кўрсатиш;
- илмий-тадқиқот;
- тил ўқитиш методикаси ва иедагогик (умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида);
- маънавий-маърифий.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўиалиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имконнятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкоииятлари

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

– *5А120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (ўзбек-инглиз тиллари бўйича)*;
– *5А120102 – Лингвистика (ўзбек тили);*
– *5А120102 – Лингвистика (инглиз тили).*

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқикот ишларини олиб бориши мумкин.

2. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўиалиши бўйича бакалаврлариииг тайёргарлик даражасига қўйиладигаи умумий талаблар

2.1. Бакалаврларииинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

Бакалавр:

- фуқаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистон ривожлантириш стратегиясига асосланган фаол хаётий нуқтаи назарга;
- дунёқараш билан боғлиқ фалсафий билимларга тизимли эга бўлиши, мустақил таҳлил қила олиши, касбий фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замоиавий илмий асосда хаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касбий фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш ўққув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича маистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* таълим йўналиши бўйича бакалаврлариинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари:

Таржимоилик фаолиятида:

– таржима ишини ташкил қилиш;

– таржимонга қўйиладиган талаблар, таржимоннинг ҳуқуқ ва бурчлари билан танишган бўлиш;

– таржима воситалари, электрон ресурслардан фойдалана олиш;

– таржима назариясини ўқитишда намунавий инновацион технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

– ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига турли матнларни, бадиий асарни эркин таржима қила олиш;

– ўзбек замонавий ва мумтоз адабиёти намуналарини бевосита инглиз тилига таржима қилиш;

– таржималарни таҳрир қила олиш ва танқидий мақолалар ёза олиш;

– таржимадаги адабиётшунослик ва тилшунослик нуқтаи назаридан ёндошувларни фарқлай билиш;

– таржима методларини билиш ва уларни амалиётда қўллаш;

– оғзаки ва ёзма таржима услубларини фарқлай олиш;

– халқаро конференцияларда синхрон, визуал, кетма-кет таржима қила олиш каби қобилиятларга эга бўлиш;

– ўргатилаётган тилларни жадаллашган усулда ўргатиш ва хизмат кўрсатишни ташкил қилиш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

Таржимонлик ва муҳаррирлик фаолиятида (оммавий ахборот воситаларида):

– телевидение ва радиода тезкор ахборот, бадиий ва илмий-оммабоп аудио ва видео материалларни таржима қила олиш;

– матбуот, радио, телевидение, киностудияларда инглизча матнларни ўзбек тилига ва ўзбекча матнларни инглиз тилига таржима қила олиш;

– матнларни таҳрир қилиш;

– инглиз тилидаги газета, журналларда таржимон, муҳаррир ва адабий ходим сифатида фаолият юритиш;

– телевидениеда инглиз тилидаги кўрсатувларнинг бошловчиси фаолиятини амалга ошириш;

– радиода инглиз тилидаги эшиттиришларни олиб борувчи сухандонлик қилиш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

– маориф, маданият, туризм соҳаларида таржимонлик фаолиятини ташкил қилиш;

– таржиманинг самарали тизимини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;

– таржима ва таълим жараёнида сифат кўрсаткичларини такомиллаштириш;

– таржима ва таълим жараёнларининг самарадорлигини ошириш учун зарур бўлган технологияларни режалаштириш;

– ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

– турли муассасалар, ташкилотлар ва корхоналар ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

– бошқарув қарорларини қабул қилиш;

– таълим жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш;

– бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

Хизмат кўрсатиш фаолиятида:

– турли муассаларда соҳага мос тизимни ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;

– таржима бюроларида турли ҳужжатларни таржима қилиш;
– турли фирмаларда таржимонлик қилиш;
– туристларга йўлбошловчилик қилиш;
– ҳаво йўлларида сервис ходими сифатида фаолият юритиш;
– меҳмонхоналарда менежер хизматини кўрсата олиш;
– хорижий делегацияларга таржимонлик хизмати кўрсатиш;
– таржима дастурларини ишлаб чиқиш;
– интернет тармоғи орқали таржима хизматларини йўлга қўйиш;
– таржимонлик фаолиятида касбий этика кодексига риоя қилиш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

– таржимашунослик соҳасида республика ва хорижда амалга оширилган тадқиқотларни ўрганиш, тизимли таҳлил қилиш, муносабат билдириш;
– илмий маълумотларни жамлаш, саралаш, улардан илмий этика асосида фойдаланиш;
– интернет тармоғида соҳага оид янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни қидириб топиш ва улардан мақсадли фойдаланиш;
– ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига соҳага оид илмий асар, мақола ва тезисларни таржима қилиш;
– илмий мақола, тезис, маъруза ва тақдимотлар тайёрлаш;
– илмий анжуман ва семинарларда маъруза билан иштирок этиш;
– илмий изланиш олиб бориш, тадқиқот натижалари ва ишланмаларини амалиётга жорий этиш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

Тил ўқитиш методикаси ва педагогик фаолиятда:

– ўзбек ва инглиз тиллари ўқитиш методикасининг мақсади, вазифалари, предмети ва методик тушунчаларни билиш;
– ўзбек ва инглиз тилларини ўқитиш жараёнида замонавий методларни қўллаш;
– тил ўрганувчиларга тил материали (талаффуз, лексика, грамматика)ни ўзлаштириш методикасини тушунтира олиш;
– ўзбек ва инглиз тилларида нутқ фаолияти турларини тинглаб тушуниш, гапириш, ўқиш ва ёзув малакаларини ўргатиш;
– тил материали бўйича нутқ кўникмаларини шакллантириш;
– ўқув жараёнини ташкил этиш, дарс режасини тузиш, тил ўрганувчиларнинг билим, кўникма ва малакаларини назорат қилиш;
– электрон ўқитиш усулларини эгаллаш;
– замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноаънанавий ўқув машғулотларини ўтказиш;
– ўқитилаётган фанлар бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
– ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун ўқитишнинг дидактик воситаларидан фойдаланиш;
– мустақил таълим ва илмий-ижодий қидирув ишлари натижасида ўқитилаётган фан бўйича педагогик фаолиятини мунтазам такомиллаштириб бориш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

Маънавий-маърифий фаолиятда:

– "Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи" ташкилоти ва маҳаллаларда маънавий-маърифий масалалар бўйича индивидуал суҳбатлар ўтказиш;
– ўзбек тили ва адабиёти намуналарини кенг жамоатчилик доирасида тарғиб этиш;
– Ўзбекистон ва жаҳон тарихига оид манбалардан илмий, маънавий-маърифий соҳаларда фойдаланишни ташкиллаштириш;

– умуминсоний қадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби фазилатларни очиб бериш ***қобилиятига эга бўлиши лозим***.

3. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фаи дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- гуманитар ва табиий-илмий;
- умумкасбий;
- ихтисослик;
- қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар ҳамда иш берувчилар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва кархоналарда ўтказилади.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмуиига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва табиий-илмий фаилар блоки бўйича:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади;

Табиий-илмий фаилар бўйича

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда ахборот-коммуникацион технологиялар, ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

табиий ва илмий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойилларини;

мамлакат географик жойлашувининг миллат шаклланишига, глобализация ва унинг дунё маданиятлар харитасига кўрсатган таъсири ҳақида билимга эга бўлиши;

Шарқ ва Ғарб маданиятлари ўртасида тафовутлар ва кесишиш нукталари, Ўзбекистон ва инглиз тилида сўзлашувчи мамлакатлар маданий ландшафтларининг ўзига хос жиҳатларини билиши;

Ўзбекистон ва инглиз тилида сўзлашувчи мамлакатлар анъаналари ва миллий маданиятларини қиёсий ўрганиш малакасига эга бўлиши;

автоматик таржима дастурлари билан ишлаши;

замонавий экологик муаммолар, табиий ресурслар, барқарор ривожланиш, экологик таълим, онг ва маданият тўгрисида тасаввурга эга бўлиши;

компьютер технологияларидан фойдаланиб экологик ҳолатни таҳлил қила олиш ва баҳолай олиши лозим.

Умумкасбий фаилар блоки бўйича:

–фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва укувларни шакллантириши;

–таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

–инглиз тилидаги кенг қамровли матнлар, кенг кўламдаги идиоматик иборалар, оғзаки нутқ намуналари, оммавий эълонлар, теледастур ва фильмлар, соҳага оид маърузалар ва баҳс-мунозараларни тинглаб тушуниши;

–шахслараро мулокот ва суҳбатлар, оммавий мунозара ва расмий муҳокамалар, ўз фикрини асосланган тарзда ифода этиш ва хулоса чиқариш кўникмасига эга бўлиши;

–инглиз тилидаги бадиий, илмий-оммабоп асарлар, газета ва журналлардаги матнларни талаффуз меъёрларига монанд ифодали ўқий олиши;

–инглиз тилида расмий ҳужжатлар, сўровномалар, мутахассисликка доир хатлар, резюме, иншо, баён ва эсселар ёзиш малакасига эга бўлиши;

–инглиз тили илмий услубини эгаллаган бўлиши, мақола, тезис, тақриз ва маърузалар ёза олиши;

–ўзбек тилидан инглиз тилига ва аксинча, инглиз тилидан ўзбек тилига суҳбат, нутқ ва маърузаларни оғзаки изчил ва синхрон таржима қила олиш кўникмаларига эга бўлиши;

–таржима назарияси, таржима турлари, таржиманинг лексик-грамматик, фразеологик, стилистик ва прагматик муаммолари ҳақида тасаввурга эга бўлиши;

–таржима ишини ташкил қилиши, нашриётлар ва бадиий асар муаллифлари, газета ва журналлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиши;

–таржимашуносликда пайдо бўлган қарашлар ва муаммоларни таҳлил қилиши;

–ёзма ва оғзаки таржиманинг асосий усулларидан самарали фойдаланиш муаммолари юзасидан назарий хулосалар чиқариши;

–таржима материалларини таҳлил қилиши, таржимани қабул қилинган таржима қилиш методикаси қоидаларига тўғри келишини баҳолаши;

–тилшуносликнинг асосий назариялари, тилнинг ижтимоий табиати ва вазифалари, тилларнинг генеалогик ва типологик таснифи тил ва нутқ масалалари, тил ва жамият муносабатларини билиши;

–ўзбек адабий тилининг оғзаки ва ёзма шакллари, унинг фонетик, лексик, морфологик ва синтактик жиҳатлари, талаффуз ва тўғри ёзиш қоидаларини ўзлаштирган бўлиши;

–ўзбек адабиётини ўрганишнинг методологик асослари ва уни даврлаштириш тамойиллари, мумтоз адабиёт жанрлари поэтикаси, бадиий санъатларнинг ҳосил бўлиш йўллари ва мумтоз шеъриятда қўлланиш усулларини билиши;

–жаҳон адабиёти намуналарини билиши, уларни таржима қилиши, адабий йўналишларни таҳлил қилиши ва улар ҳақида хулосалар чиқариши;

–маданиятлараро мулоқотни самарали амалга оширишда маданиятлараро салоҳиятга эга бўлиши, миллий-маданий хусусиятларни маънавий кадриятлар, тил, дискурсив,

хулқий-ахлоқий жиҳатдан аниқлашда маданиятлараро ўлчовларга риоя қилиши, маданиятлараро тўқнашувларни бартараф этиш йўлларини ишлаб чиқиши;

Ихтисослик фанлар блоки бўйича:

–кўп тилли халқаро конференцияларда синхрон таржимонларга қўйиладиган талаблар, таржимон техникаси, стратегиясини билиши;

–таржимонга зарур тадқиқот кўникмаларини ривожлантириш техникасини эгаллаши;

–манба тил ва таржима тили фонологияси, лексикологияси ва турли услубларининг киёсий-чоғиштирма таҳлил килиши;

–корпус таржимашунослигининг асосий тамойиллари, миллий корпус, икки тилли параллел корпуслардан фойдаланиш билими, малакаси ва кўникмаларига эга бўлиши керак.

–Университет ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.

Қўшимча фанлар блоки бўйича:

бакалавр таълим соҳасидаги талабаларнинг бакалавриат умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

меҳнат бозорида рақобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фан дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминланиши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. Малака амалиётига қўйиладигаи талаблар

Малака амалиётида:

талабалар амалиёт ўташи режалаштирилган нашриёт ёки оммавий ахборот воситалари таҳририятлари, таржимонлик уюшмалари ҳамда улар таркибидаги бўлимлар билан танишадилар.

Бадиий таржима учун аслият материалларини қабул қилиш, таржима ҳамда таҳрир амалиёти билан тўлиқ танишиб, нашриёт ёки таҳририят томонидан белгиланган раҳбар тавсияси билан муайян топшириқларни бажарадилар. Материалларни тақризлаш малакасига эга бўладилар. Уларда корректура, тузатиш белгиларидан фойдаланиб, матнни таҳрир қила олиш малакаси шаклланади.

Умуман, талабалар бу жараёнда бадиий, илмий-оммабоп материал таржимасини эълон қилишга тайёрлашнинг барча босқичлари билан тўлиқ танишадилар. Бадиий ва илмий-оммабоп фильмларни таржима қилиш жараёнида иштирок этадилар. Синхрон таржима бўйича ўз малакаларини амалда қўллаш имкониятига эга бўладилар. Бажарган ишлари бўйича амалиёт кундалигини мунтазам равишда тўлдириб борадилар. Шунингдек, таҳририят ёки нашриётнинг оммавий тадбирларини ташкил этишда ва ўтказишда фаол иштирок этадилар.

Педагогик амалиётда:

аввало, талабалар кириш анжуманида иштирок этадилар ҳамда таълим тизими билан танишадилар, улар педагогик амалиётнинг мақсад ва вазифаларини белгилаб

оладилар. Шунингдек, дарс кузатиш ва таҳлил қилиш йўллари, ўқувчи ва талабаларнинг жисмоний, руҳий ҳамда ақлий тараққиётига доир маълумотларни тўплаш, тизимга солиш, таҳлил қилиш билан шуғулланадилар. Белгиланган синф ва курсларда тегишли фанлардан дарс ўтадилар ва унинг таҳлилида иштирок этадилар. Бир нафар ўқувчи ёки талабага атрофлича тавсифнома ёзадилар.

3.3. *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Назарий ва амалий таълим	123 ҳафта
Малака амалиётлари	24 ҳафта
Битирув малакавий иши ёки давлат аттестацияси	6 ҳафта
Аттестациялар	20 ҳафта
Таътиллар	31 ҳафта
Жами	**204 ҳафта**

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

назарий ва амалий таълим – 60,2 %;
аттестация – 9,8 %;
таътил – 15,2 %;
малака амалиёти – 11,8 %;
битирув малакавий иши ёки давлат аттестацияси – 3 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Назарий таълим ҳажми "Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти" билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

гуманитар ва табиий илмий фанлар 22,8 %;
умумкасбий фанлар 44,8 %;
ихтисослик фанлар 26,7 %;
қўшимча фанлар 5,7 %.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7 Гурух Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, интеграллашган тил кўникмалари, бадиий таржима, таржимашунослик, синхрон таржима, лингвистика, таржима воситалари, таржима методлари, қиёсий грамматика, таржима назарияси ва амалиёти, ҳозирги ўзбек адабий тили, лисон, нутқ, меъёр, тил ва жамият, тил оилалари, тил гуруҳлари, умумевропа компетенциялари, таржиманинг ирагматик муаммолари, араб ва форс тиллари, мумтоз адабиёт, адабий ёдгорликлар, миллий уйғониш, янги ўзбек адабиёти, жаҳон адабиёти, туркий халқлар адабиёти, адабиётшунослик.

Илова

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т.р.	Фанлар блоклари ва блокларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	**Гуманитар ва табиий-илмий фанлар**	**1516**
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фукаролик жамияти	100
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Дастурлаш асослари	194
1.07	Филологлар учун математика	64
1.08	Машина таржимаси	124
1.09	Умумий психология	124
1.10	Умумий педагогика	196
1.11	Еш физиологияси ва гигиена	64
1.12	Жисмоний тарбия ва спорт*	32
	Танлов фанлари	*198*
2.00	**Умумкасбий фанлар**	**2974**
2.01	Интегралашган инглиз тили	1012
2.02	Инглиз тилида илмий ва ижодий ёзиш махорати	252
2.03	Узбек ва жаҳон адабиёти	316
2.04	Шарқ тиллари	256
2.05	Ҳозирги узбек адабий тили	314
2.06	***Мутолаа маданияти ва ифодали ўқиш***	64
2.07	Узбек поэтикаси асослари	62
2.08	Ўзбек ва инглиз тилларининг чоғиштирма грамматикаси	126
2.09	Қиесий адабиётшунослик	130
2.10	Тил ўқитиш методикаси	252
2.11	Танқидий дискурс таҳлили	64
	Танлов фанлари	126
3.00	**Ихтисослик фанлари (Бадиий таржима курси)**	**1774**
3.01	Таржима назарияси ва амалиёти	818
3.02	Бадиий таржима	260
3.03	Таржима танқиди	252
3.04	Терминлар таржимаси (соҳалар буйича)	252
3.05	Стилистика (Бадиий услуб)	128
	Танлов фанлари	*64*
3.00	**Ихтисослик фанлари (Илмий-техник матилар таржимаси курси)**	**1774**
3.01	Таржима назарияси ва амалиёти	818
3.02	Илмий-техник матнлар таржимаси	260
3.03	Луғат тузиш тамойиллари	252
3.04	Терминлар таржимаси (соҳалар буйича)	252
3.05	Стилистика (Илмий-техник услуб)	128
	Танлов фанлари	*64*
3.00	**Ихтисослик фанлари (Синхрон таржима курси)**	**1774**
3.01	Таржима назарияси ва амалиёти	818
3.02	Синхрон таржима	260
3.03	Оғзаки таржима	252
3.04	Терминлар таржимаси (соҳалар буйича)	252
3.05	Стилистика (Оғзаки нутқ услуби)	128
	Танлов фанлари	*64*
4.00	**Қушимча фаилар**	**378**
	Жами	**6642**
	Малакавий амалиёт	**1296**
	Битирув малакавий иши ёки ДА	**324**
	Аттестациялар	**1080**
	Жами	**2700**
	ХАММАСИ	**9342**

Ўқув ишлари бўйича проректор **И.Азимов**

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчиси

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси

Раис _____ **С.Саййид**

2019 йил «25» 07

М.Ў.

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети

Ректор _____ **Ш.Сирожиддинов**

2019 йил «25» 07

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш тадкикотлари ва илғор технологияларни татбиқ этиш маркази

Директор _____ **З.Хакимов**

2019 йил «28» 07

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги бакалавриат таълим йўналиш учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадлар истеъмолчисииииг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5120900	Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти	**Битирувчи қуйидаги касбий компетеиция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:** - таржимашуносликнинг самарали шаклларини ишлаб чиқиш ва уларни амалда қўллаш; - турли жанрларга мансуб асарларни таржима қилиш ва уларга алоқадор муаммоларни таҳлил қилиш; - ўзбек тилидан инглиз тилига турли матн ва нутқларни оғзаки ва ёзма шаклда, тўғри ва сифатли таржима қилиш; - бадиий таржима ишларини ташкил этиш ва уларни амалга ошириш; - терминологик таржима ишлари ва хизмат кўрсатишни ташкил этиш; - матнларни таҳрир қилиш; - ўзбек ва инглиз тилларида фикрлаш маданиятини эгаллаган бўлиши, оғзаки ва ёзма нутқини аргументланган ҳолда аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши; - ижодкорлик салоҳиятидан фойдаланишда янги ғояларни яратиш; - соҳага оид мақолалар ёза билиш; - барча турдаги хатларни ёза билиш; - барча турдаги маълумотларни ёза олиш; - соҳага оид адабиётлар (мақолалар, китоблар, малакавий иш) таҳлилларини ёза олиш; - соҳага оид адабиётлар (бирламчи ва иккиламчи манбалар)га аннотациялар ёза олиш; - турли илмий материалларга хулоса ёза олиш; - тезис ва конференцияда қатнашиш учун таклиф ва мушоҳадаларини ёза олиш; - соҳага оид мавзулар бўйича презентация ва маърузалар қила олиш; - халқаро конференцияларда синхрон, визуал ва кетма-кет таржима қила олиш; - амалиётда информацион технологияларни халқаро ва касбий стандартларни, замонавий педагогик ва ахборот

			технологияларни қўллаш; - таржима дастурларини ишлаб чиқиш; - интернет тармоғи орқали таржима хизматларини йўлга қўйиш.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси **С.Саййид**

Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети
***5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат**
таълим йўналиши малака талабларининг ишлаб чиқувчилари
ва асосий кадрлар истеъмолчиси ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш. "29" 07 2018 й.

Биз қуйида имзо қўювчилар – Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси С.Саййид ва Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ўқув ишлари бўйича проректори И.Азимовлар ҳамда Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг профессор-ўқитувчилари билан биргаликда "Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг классификатори"га мувофиқ *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқилаётганлигини муҳокама қилиш ҳамда ушбу ишлаб чиқилган малака талабларининг мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчиси Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари "Таълим тўғрисида", "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган "2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури"да, 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи

бошка норматив-хукукий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари, ўқув режалари ва фан дастурлари ҳамда бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган *5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти* бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси **С.Саййид**

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ўқув ишлари бўйича проректори **И.Азимов**

Ўзбекистан Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилишининг
- сонли
БАЁНОМАСИ

" 15 **"** 08 **2019 йил** **Тошкент шахри**

Қатнашдилар: **Бирлашма раиси – Ш.С.Сирожиддинов**
Аъзолари: **Ўқув-услубий бирлашма котиби:**

Ўқув-услубий бирлашма: - ўқув-услубий бирлашманинг
нафар аъзоларидан нафари, таклиф этилганлардан нафар

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистан Республикаси Президентининг 2017-йил 20-апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисидаги" ПҚ-2909- сонли, 2017-йил 27-июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018-йил 4-апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018-йил 6-июндаги 87-02-1322-сонли хати ижросини таъминлаш мақсадида А.Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ва турдош ОТМлар мутахасислари томонидан қуйидаги ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Ш.Сирожиддинов:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017-йил 20-апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909- сонли, 2017-йил 27-июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг қамровли ислоҳотлар бошланди, университетда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018-йил 4-апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018-йил 6-июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳ аъзолари томонидан, "Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори"га мувофиқ Малака талаблари, ўқув режа ва ўқув адабиётларини хорижий олий таълим муассасалари таълим йўналиш ва мутахассисликлари билан солиштирма таҳлил қилган ҳолда ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳазалар ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ТошДЎТАУ ўқув ишлари бўйича проректори И.Азимов, ЎзДЖТУ ўқув ишлари бўйича проректори Г.Мадраҳимов, доцент Л.Раупова, Таржима назарияси ва амалиёти факультети декани PhD А.Сайфуллаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

Эшитилди: университет ўқув бўлими бошлиғи Р.Яркулов:

Қуйидаги Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда Республикамизда иқтисодиётнинг барча соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган иқтисодий ислоҳотлар тўлалигича ўз аксини топган, Олий ва ўрта махсус таълим тасдиқлаш учун тавсия этиши мумкин.

"Ўрта таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификаторида"ги таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда олий таълим муассасалари билан келишилган ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалари фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Мухокамага қўйилган қуйидаги барча Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Бакалаврнат таълим йўналиши

5120900 – "Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти" таълим йўналиши

"Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти" таълим йўналиши бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилиши.

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. А.Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетида шакллантирилган Ишчи гуруҳлар томонидан кадрлар истеъмолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чикилган ҳамда истеъмолчи кадрлар буюртмачиси билан келишувдан ўтказилган 1 та бакалавриат таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режалари маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибаларни ўрганиш ва кадрлар буюртмачиларининг таклифлари асосида ишлаб чикилган 1 та бакалаврнат таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режалари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илгор технологияларни татбиқ этиш марказига топширилсин.

Бирлашма раиси **Ш.С.Сирожиддинов**

Бирлашма котиби **А.Сайфуллаев**

5120900 – Ўзбек-ниглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларининг ишлаб чиқилишига ТУШУИТИРИШ ХАТИ

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий хужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майдаги ПҚ–4797-сонли "Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисида"ги Фармони;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги "2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Рспубликасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида"ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги "Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида"ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабларини ишлаб чиқишда таълим соҳасининг бакалавриат таълим йўналишлари битирувчиларига кадрлар истеъмолчилари томонидан берилган кўрсатмалар ҳисобга олинди.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда "Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар" ва "Математик ва табиий-илмий фанлар" блоклари бирлаштирилиб, номи "Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар"га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 27 %дан 21.5%га камайтирилди. "Умумкасбий фанлар" блокининг ҳажми 55 %дан 61 % ни, "Ихтисослик фанлари" блокининг ҳажми 12 % дан 11.5 % ни ташкил этди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 14 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди, аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаби "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури"нинг мақсади ва вазифаларига мос, таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майдаги ПҚ-4797-сон Фармонида қўйилган вазифаларни, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини амалга оширилишига қаратилган.

Малака талабида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий компетентлик шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари, иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда яратилди.

Малака талаби шахснинг ҳар томонлама ривожланишини ҳисобга олган ҳолда келишув изчилликнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олиинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ўқув ишлари бўйнча ироректори **И.Азимов**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ректори
_______________ Ш.Сирожиддинов
201_ йил «__»__________
м.ў.

ЎҚУВ РЕЖА
Таълим йўналиши:
5120900- Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти
(2018/2019-ўқув йили)

Академик даража - БАКАЛАВР
Ўқиш муддати - 4 йил
Таълим шакли – кундузги

“КЕЛИШИЛДИ”
Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазири
_______________ И.Маджидов
201_ йил «__»__________
м.ў.

I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

Курс	Ҳафталар																																																				Ўкув жараёни хафталари сони:					Таътил хафталари сони	Жаммаси
	Сентябрь				Октябрь					Ноябрь				Декабрь					Январь				Февраль				Март					Апрель				Май					Июнь				Июль				Август				Жами	шундан: Назарий ва амалий таълим	Аттестациялар	Малакавий амалиёт	БМИ ёки ДА		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52							
I																		Т	Т		А	А	А																		М	М	А	А	А	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	43	35	6	2		9	52
II																		Т	Т		А	А	А																		М	М	А	А	А	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	43	35	6	2		9	52
III																		Т	Т		А	А	А																		М	М	А	А	А	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	43	35	6	2		9	52
IV																		Т	Т		А	А	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	Д	Д	Д	Б	Б	Б	Т	Т					44	18	2	18	6	4	48
																																																				Жами	173	123	20	24	6	31	204

[ ] Назарий ва амалий таълим; А – Аттестациялар; М – Малакавий амалиёт; Д – Давлат аттестацияси; Б – Битирув малакавий иши ҳимояси билан; Т – Таътил

II. ЎҚУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўкув фанлари, блоклар ва фаолият турларининг номлари	Талабанинг ўкув юкламаси (соатларда)									Соатларнинг курс, семестр ва хафталар бўйича тақсимоти							
		Умумий юклама ҳажми		Аудитория машғулотлари (соатларда)						Мустақил таълим	1-курс		2-курс		3-курс		4-курс	
				Жами	Маъруза	Амалий	Лаборатория	Семинар	Курс лойиҳаси (иши)		Курслардаги хафталар сони							
											43		43		43		44	
											Семестрлар							
											1	2	3	4	5	6	7	8
											Семестрлаги аудитория машғулотлари хафталарининг сони							
		соат	%								18	17	18	17	18	17	18	0
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**
1.00	**Гуманитар ва табиий-илмий фанлар**	**1516**	**22.8**	**842**	**300**	**292**	**44**	**206**		**674**	**14**	**12**	**6**	**10**	**6**			
1.01	Ўзбекистон тарихи	78		54	26			28		24	3							
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	100		54	26			28		46			3					
1.03	Фалсафа	128		68	34			34		60		4						
1.04	Диншунослик	64		36	18			18		28	2							
1.05	Ўзбек (рус) тили	150		86		86				64	2	3						
1.06	Дастурлаш асослари	194		106	36	36	34			88	4	2						
1.07	Филологлар учун математика	64		34	10	24				30				2				
1.08	Машина таржимаси	124		68	24	44				56				4				
1.09	Умумий психология	124		68	34			34		56				4				
1.10	Умумий педагогика	196		108	36	36		36		88					6			
1.11	Ёш физиологияси ва гигиена	64		36	18			18		28	2							
1.12	Жисмоний тарбия ва спорт*	32		18	8	10				14	1							
	Танлов фанлари	*198*		*106*	*30*	*56*	*10*	*10*		*92*		*3*	*3*					
2.00	**Умумкасбий фанлар**	**2974**	**44.8**	**1652**	**284**	**1136**		**232**	**1 ки**	**1322**	**12**	**12**	**20**	**16**	**10**	**12**	**12**	
2.01	Интеграллашган инглиз тили	1012		562		562				450	6	6	4	4	4	4	4	
2.02	Инглиз тилида илмий ва ижодий ёзиш маҳорати	252		140		140				112	2	2	2	2				
2.03	Ўзбек ва жаҳон адабиёти	316		176	68			108		140	2	2	4	2				
2.04	Шарқ тиллари	256		142		142				114	2	2	4					
2.05	Ҳозирги ўзбек адабий тили	314		174	70	104				140			4	6				
2.06	*Мутолаа маданияти ва ифодали ўқиш*	64		36	10	26				28					2			
2.07	Ўзбек поэтикаси асослари	62		34	10	24				28						2		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2.08	Узбек ва инглиз тилларининг чоғиштирма грамматикаси	126		70	30	40				56						2	2	
2.09	Қиёсий адабиётшунослик	130		72	18			54		58					4			
2.10	Тил ўқитиш методикаси	252		140	34	72		34	ки	112						4	4	
2.11	Танқидий дискурс таҳлили	64		36	10	26				28							2	
	Танлов фанлари	126		70		70				56			*2*	*2*				
3.00	**Ихтисослик фаилари (Бадиий таржима курси)**	**1774**	**26.7**	**986**	**180**	**626**		**180**	**2 ки**	**788**	**4**	**6**	**4**	**4**	**8**	**12**	**18**	
3.01	Таржима назарияси ва амалиети	818		454	78	298		78	ки	364	4	6	4	4	4	4		
3.02	Бадиий таржима	260		144	48	48		48	ки	116							8	
3.03	Таржима танқиди	252		140		140				112						4	4	
3.04	Терминлар таржимаси (соҳалар буйича)	252		140		140				112						4	4	
3.05	Стилистика (Бадиий услуб)	128		72	36			36		56					4			
	Танлов фанлари	*64*		*36*	*18*			*18*		*28*							*2*	
3.00	**Ихтисослик фанлари (Илмий-техник матилар таржимаси курси)**	**1774**	**26.7**	**986**	**180**	**626**		**180**	**2 ки**	**788**	**4**	**6**	**4**	**4**	**8**	**12**	**18**	
3.01	Таржима назарияси ва амалиёти	818		454	78	298		78	ки	364	4	6	4	4	4	4		
3.02	Илмий-техник матнлар таржимаси	260		144	48	48		48	ки	116							8	
3.03	Луғат тузиш тамойиллари	252		140		140				112						4	4	
3.04	Терминлар таржимаси (соҳалар буйича)	252		140		140				112						4	4	
3.05	Стилистика (Илмии-техник услуб)	128		72	36			36		56					4			
	Танлов фанлари	*64*		*36*	*18*			*18*		*28*							*2*	
3.00	**Ихтисослик фанлари (Синхрон таржима курси)**	**1774**	**26.7**	**986**	**180**	**626**		**180**	**2 ки**	**788**	**4**	**6**	**4**	**4**	**8**	**12**	**18**	
3.01	Таржима назарияси ва амалиёти	818		454	78	298		78	ки	364	4	6	4	4	4	4		
3.02	Синхрон таржима	260		144	48	48		48	ки	116							8	
3.03	Оғзаки таржима	252		140		140				112						4	4	
3.04	Терминлар таржимаси (соҳалар буйича)	252		140		140				112						4	4	
3.05	Стилистика (Оғзаки нутк услуби)	128		72	36			36		56					4			
	Танлов фанлари	*64*		*36*	*18*			*18*		*28*							*2*	
4.00	**Қушимча фаилар**	**378**	**5.7**	**210**	**34**	**176**				**168**					**6**	**6**		
	Жами	**6642**	**100**	**3690**	**798**	**2230**	**44**	**618**	**3 ки**	**2952**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	
	Малакавий амалиёт	**1296**																
	Битирув малакавий иши ёки ДА	**324**																
	Аттестациялар	**1080**																
	Жами	**2700**																
	ҲАММАСИ	**9342**																

Изох:

1. Олий таълим муассасаси ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.

2. Ҳарбий тайёргарлик машгулотлари қушимча фанлар блокининг соатлари ҳисобига, ҳарбий йиғин эса таътил вакти ҳисобига ўтказилади. Ҳарбий тайёргарлик машгулотлари ўтказилмайдиган ҳолларда меҳнат бозори ва кадрлар буюртмачиларининг талабларига мосланувчанлиги ва ҳаракатчанлигини таъминлаш учун Илмий кенгашнинг қарори билан фойдаланилади.

3. Ўқув режа асосида олий таълим муассасаси ҳар йили ишчи ўқув режасини тузади. Бунда олий таълим муассасасига талабалар юкламасининг ҳафталик ҳажмини сақлаган ҳолда ўқув фанлари блоки ҳажмини 5 фоизгача, блоклар таркибидаги фанлар ҳажмини 10 фоизгача ўзгартириш ҳамда аудитория юкламасининг умумий ҳажмини сақлаган ҳолда айрим семестрларда ҳафталик юкламалар ҳажмини эркин белгилаш ҳуқуқи берилади.

4. Талаба билимини баҳолаш замонавий, шаффоф ва адолатли усуллардан фойдаланилган ҳолда ўқув жараёни давомида амалга оширилади.

5. Битирув малакавий ишини бажариш муддатлари таркибига уни ҳимоя қилиш ҳам киритилади.

6. *Жисмоний тарбия ва спорт фани таркибида "Валеология асослари" курсидан 8 соат ҳажмда маъруза, 10 соат ҳажмда амалий машғулот ўқитилиши кузда тутилади.

7. Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машгулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

8. Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Ўқув жараёнининг таркибий кисмлари	**Ҳафталар сони**	**Семестр**	**Давлат аттестацияси**
Назарий ва амалий таълим	123	1-7	Битирув малакавий ишини ҳимоя қилиш ёки ихтисослик фанларидан ДА
Малакавий амалиёт	24	2,4,6,8	
Аттестациялар	20	1-7	

Битирув малакавий иши	6	8	
Таътил	31	1-8	
Жами	**204**		

Алишер Навоий иомидаги Тошкеит давлат ўзбек тили ва адабиёти уиверситети ўқув ишлари буйича ироректори **И.Азимов**

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти **таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқарувчи**
Ишчи гуруҳ таркиби

т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1.	А.Сайфуллаев	Таржима назарияси ва амалиёти факультети декани, PhD	
Аъзолари:			
2.	В.Назаров	Таржима назарияси ва амалиёти факультети ўқув ишлари бўйича декан ўринбосари	
3.	Н.Нормуродова	Инглиз филологияси кафедраси мудири, филология фанлари номзоди	
4.	Б.Холиқов	Таржима назарияси ва амалиёти кафедраси мудири, PhD	

Ўқув ишлари бўйича проректор **И.Азимов**

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда олий маълумотли кадрлар тайёрлашиинг хорижий тажрибаларидаи фойдалангаилиги ҳақида

МАЪЛУМОТНОМА

Европа ва АҚШ таълим системаси кредит тизимига асосланган, ҳар бир фан бўйича белгиланган кредит бали мавжуд 1 кредитдан 4 кредит баллгача.

Талаба хохлаган вақтда ушбу фан ўқитувчи томонидан ўтилаётганига қараб дарсга қатнашиши мумкин. Белгиланган дарс соати тугагач ўрнатилган тартибда имтиҳон тоишириб белгиланган кредит баллини олади. Кейинчалик ана шу кредит баллари етарли бўлса 4 йил муддатда бакалавр йўналиши бўйича бакалавр даражасини олиши мумкин.

Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, ўзбек адабиёти намуналарини юксак бадиий таржима қилиш орқали жаҳон адабиёти қаторида ўзининг муносиб ўрнини эгаллашишига эришиш, ўзбек тили ва адабиётининг бетакрор гўзаллигини халқаро миқёсда намойиш, Ўзбекистон илм-фани, маданияти ютуқларини инглиз тилига таржима қилиб дунё халқларига таништириб бориш, турли халқаро анжуманларда ўзбек тилига ва ўзбек тилидан инглиз тилига синхрон таржима қилиш учун етарли билим ва малакага эга таржимон мутахассисларни тайёрлаш доимий изланишни, таҳлил қилишни ва ривожлантиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишининг малака талаби жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.

Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича малака талаби ХХР, Жанубий Корея ва Япони давлатлари малака талаблари билан таққосланган ҳолда тузилди.

Ўқув ишлари бўйича проректор **И.Азимов**

Бакалавриатурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура) (ТошДЎТАУ мисолида)	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миллатлар университети мисолида)	Корея Республикаси (Корё университети)	Япония (Токио университети)
1.	Бошланиши	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	4 йил	4 йил	4 йил
3.	Таълим олувчилар сони	100 талаба	50-60 талаба	100 талаба (хар бир институтга)	500-600 талаба
4.	Ўтиш жойлари	ОТМлар (университетлар, институтлар)	ХХРнинг барча институт ва университетлари, шахсий таълим юртлари	Корея Республикаси институт ва университетлари. шахсий таълим юртлари	Барча университетларнинг таржима назарияси ва амалиёти йўналишлари, илмий-тадқиқот маркази, хориждаги турдош университетлариинг таржима назарияси ва амалиёти бўлимлари
5.	Таълим берувчилар	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар, филология, таржима назарияси ва амалиёти мутахассислиги бўйича фан номзодлари ва фан докторлари. бошқа гуманитар ва ижтимоий фанлар бўйича фан номзодлари ва фан докторлари	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Ўқув бўлими – факультет декани – мутухассис чикарувчи кафедра мудири – модератор (бевосита таълим берувчи профессор-ўқитувчи) – талаба	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет декаии ва кафедра мудири ва таълим берувчи ўқитувчи томонидан	Корея таълим вазирлиги	Япония таълим вазирлиги

Бакалавриатурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миллатлар университети мисолида)	Корея Республикаси (Корё университети)	Япония (Токио университети)
1.	Назарий таълим	Асосий кисми маъруза, семинар ва амалий машғулотлар кўринишида асосий база – олий	Асосан маъруза ва амалий машғулотлар кўринишида	Асосий кисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база

		таълим муассасаларида ўтказилади.	ўтказилади. ОТМга тегишли филология факультетлари базасида ва қисман амалиёт ўтиладиган муассасаларда	база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.	- олий таълим муассасаларида ўтказилади.
2.	**Амалий таълим**	Ўқув дастурида кўрсатилган ротациялар кўринишида ОТМ, умумий ўрта таълим, ўрта касб-ҳунар таълими, турдош ОТМлар, академик лицей ва ўрта таълим мактабларида, ёзувчилар уюшмасида, Республика журналларининг нашриётларида, радио ва телевидениеда амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, Тил академиясида, кутубхоналарда, амалиёт ўтиладиган муассасаларда, илмий-тадқиқот марказлари ва уларнинг филиалларида амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, Тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, Тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.
3.	**Илмий-тадқиқот ишлари**	Бакалавриатурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини асосан ОТМдаги кафедраларда, кутубхоналарда, илмий-тадқиқот институтларида, кафедра белгилаган профессор-ўқитувчи илмий раҳбарлигида амалга оширади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.	Бакалавриатурада талаба танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўкиш жараёнида танланади. Мавзу доирасида битирувчи иккита илмий мақола ёзиши шарт.	Талаба танлаган мавзуси бўйича илмий ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўкиш жараёнида талаба томонидан танланади.	Талаба танлаган мавзуси бўйича илмий ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўкиш жараёнида талаба томонидан танланади.
4.	**Мустақил таълим**	Ўқув режада белгиланган соат асосида муайян кунларда танланган мавзуни мустақил равишда тайёрлаб ёзувда бергиланган (реферат, эссе, слайд-тақдимот, маъруза, курс иши ва бошқа) шаклларда мавзу берган ўқитувчига топширади.	Илмий мавзулари юзасидан мустақил иш олиб борадилар ва тизимли равишда мустақил ишлари натижаларини эссе ва тақдимотлар шаклида илмий раҳбар (маслаҳатчи)ларига тақдим этадилар.	Мавзуга оид презентация ва тақдимотлар ва гуруҳларда ишлаш (1 ойлик муддат билан).	Мавзуга оид презентация ва тақдимотлар ва гуруҳларда ишлаш (1 ойлик муддат билан).
5.	**Таълим жараёнида баҳолаш**	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари ёзма, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига HSK 6 даражали босқич бўйича хитой тилидан билим-кўникмаларни баҳолаш тизими асосида топширилади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.

Бакалаврнатурада таълим жараёнининг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миллатлар университети мисолида)	Муддати	Корея Республикаси (Корё университети)	Муддат	Япония (Токио университети)	Муддат
Умумкасбий фанлар							
3.01. Интегралашган инглиз тили	1-8- семестр (820 соат)	Хорижий тил	1-8-семестр	Хорижий тил	1-8-семестр	Асосий хорижий тил	1-8-семестр
3.02. Мутолаа маданияти ва риторика	3-4-семестр (118 соат)	Нотиқлик санъати	4-семестр	Нутқ маданияти	5-семестр	Назокатли нутқ	5- 8 семестр
3.03. Таржима назарияси	1-4-семестр (296 соат)	Таржима назарияси	1-2 семестр	Таржима назарияси ва тарихи	1-2 семестр	Таржима назарияси	1-2 семестр
3.04. Таржима амалиёти	1-5- семестр (270 соат)	Таржима амалиёти	2-8- семестр	Таржима амалиёти	2-7- семестр	Таржима амалиёти	2-7- семестр
3.05. Ҳозирги ўзбек адабий тили	3-5- семестр (216 соат)	Хитой тили	1-8- семестр	Ҳозирги корейс адабий тили	3-6- семестр	Япон адабий тили	2-6- семестр
3.06. Инглиз тилида илмий ва ижодий ёзиш маҳорати	1-4- семестр (246 соат)	-	-	-	-	-	-
3.07. Тилшуносликка кириш	2-семестр (82 соат)	Тилшунослик	2-3-семестр	Тилшунослик	1-3-семестр	Тилшунослик	1-2-семестр
3.08. Ўзбек адабиёти	2-4- семестр (192 соат)	Хитой адабиёти	2- семестр	Корейс адабиёти	1-2семестр	Япои адабиёти	2-3 семестр
3.09. Ўзбек мумтоз поэтикаси асослари	3-4- семестр (118 соат)	-	-	-	-	-	-
3.10. Ўзбек ва инглиз тилларининг чоғиштирма грамматикаси	5- семестр (90 соат)	Қиёсий грамматика	5-8 семестр	Қиёсий тилшунослик	4-7 -семестр	-	-
3.11. Қиёсий адабиётшунослик	6-7-семестр (122 соат)	-	-	-	-	-	-
3.12. Жаҳон адабиёти	1-4- семестр (246 соат)	-	-	Жаҳон адабиёти	3- семестр	Жаҳон адабиёти	4- семестр
3.13. Навоийшунослик	5- семестр (60 соат)	-	-	-	-	-	-
3.14. Социология	5- семестр (60 соат)						

3.15. Тил ўқитиш методикаси	6-7-семестр (130 соат)	-	-	-	-	-	-
3.16. Умумий педагогика	6-семестр (100 соат)	-	-	-	-	-	-
3.17. Умумий психология	5-семестр (100 соат)	-	-	-	-	-	-
3.18. Шарқ тиллари	1-4-семестр (246 соат)	-	-	-	-	-	-
3.19. Танқидий дискурс таҳлили	6-7-семестр (102 соат)	-	-	-	-	-	-
Ихтисослик фанлари							
4.01. Бадиий таржима	6-8-семестр (268 соат)	Бадиий таржима	5-6 семестр	Бадиий таржима	6-семестр	Бадиий таржима	4-6-семестр
4.02. Таржима танкиди	6-8-семестр (138 соат)	-	-	-	-	-	-
4.03. Стилистика	5-8-семестр (237 соат)	-	-	-	-	-	-
4.04. Синхрон таржима	6-8-семестр (268 соат)	Синхрои таржима	5-8 семестр	Синхрон таржима	4-7-семестр	Синхрон таржима	4-7-семестр
4.05. Оғзаки таржима	6-8-семестр (138 соат)	-	-	Оғзаки таржима	7-8-семестр	Оғзаки таржима	8-семестр

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналиши бўйича тайёрланган малака талабларига

ТАҚРИЗ

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари "Таълим тўғрисида", "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдикланган "2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури"да, 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги "Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 17 июндаги "2019/2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида"ги ПҚ-4359-сонли, 2019 йил 11 июлдаги "Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4358-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги "Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида"ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Мазкур талабларда 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишининг умумий ва касбий фаолиятларининг таснифи, бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларининг мазмунига қўйиладиган

талаблар ишлаб чиқилган. Шунингдек, унда таълимнинг узвийлиги ва узвийлигини таъминлаш инобатга олинган бўлиб, гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий, математик ва табиий-илмий, умумкасбий, ихтисослик ва қўшимча фанлар блокларини ўзлаштириш назарда тутилган.

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талабларда таълим соҳасидаги узвийлик, узлуксизлик тамойилларига таянилган бўлиб, мазкур таълим йўналиши бўйича зарур меъёрий ҳужжатлар олдига қўйилаётган талабларга мос.

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича ишлаб чиқилган ушбу малака талабларини ижобий баҳолайман ва татбиқ этишга тавсия этаман.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети
“Лингвистика ва инглиз адабиёти”
кафедраси доценти, ф.ф.н. **М.Р.Галиева**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI O'ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI MAGISTRATURA BO'LIMI

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти бакалавриат таълим йўналиши бўйича тайёрланган малака талабларига

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг 2017-йил 7-февралдаги "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги ПФ-4947-сон фармони билан тасдиқланган 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг 4.4-бандида узлуксиз таълим тизимини янада такомиллаштириш, сифатли таълим хизматлари имкониятларини ошириш, меҳнат бозорининг замонавий эҳтиёжларига мос юқори малакали кадрлар тайёрлаш олий мақсад этиб белгиланган. Шу сабабли олий таълимнинг меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларини такомиллаштириш ҳозирги куннинг долзарб масаласи бўлиб, бугунги глобаллашув жараёнида рақобатбардош кадрларни тайёрлашга катта эътибор берилмоқда.

5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналиши бўйича тайёрланган мазкур малака талаблари Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги Қонуни, "Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури", "Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида"ги ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорлари, шунингдек, 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 14 январдаги 1-сонли йиғилиш баёни 60-банди ижросини таъминлаш бўйича ишлаб чиқилган ва тасдиқланган "Ўқув режалар ва дастурлар, фанлар мазмунини тубдан қайта кўриб чиқиш, илғор хорижий тажрибани ҳисобга олган ҳолда 1-босқич бакалавриат

йўналишларининг янги ўқув-методик комплексларини яратиш ва уларни 2017/2018 ўқув йилидан бошлаб таълим жараёнига жорий этиш ва янги авлод ўқув қўлланмаларини яратиш бўйича" чора-тадбирлар комплексида белгиланган вазифаларидан келиб чиққан ҳолда яратилган.

Мазкур талабларда 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишининг умумий ва касбий фаолиятларининг таснифи, бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларининг мазмунига қўйиладиган талаблар ишлаб чиқилган. Шунингдек, унда таълимнинг узвийлиги ва узвийлигини таъминлаш инобатга олинган бўлиб, гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий, математик ва табиий-илмий, умумкасбий, ихтисослик ва қўшимча фанлар блокларини ўзлаштириш назарда тутилган.

Ушбу малака талаблари юқорида таъкидланган Ҳаракатлар стратегиясида белгиланган меҳнат бозорининг замонавий эҳтиёжларига мос юқори малакали кадрлар тайёрлаш вазифаларига мос деб ҳисоблайман ва уни ижобий баҳолаб, ўқув жараёнига татбиқ этишга тавсия этаман.

Чет тилларни ўқитишнинг инновацион методикаларини ривожлантириш Республика илмий-амалий маркази илмий ходими, PhD **Паизбекова А.Д.**